

med hverandre, og hvis Vel altsaa skal befordres ved de sælles offentlige Foranstaltninger. Naar jeg nu tager Udtrykket „communal Selvstandighed“ i denne Betydning, mener jeg, at der netop ved § 20 bør træffes saadanne Foranstaltninger, at den virkelig kan sikres. I de senere Aar er det nemlig, paa Grund af den Udvidelse, som mange Kjøbstæder have maatte foretage, ofte Tilfældet, at en enkelt Mand, der har været i Besiddelse af en Mark, som egnede sig til en ny Gade eller et nyt Dvarteer, har anvendt den paa en saadan Maade, at de øvrige Borgere ikke have havt Leilighed til at faae deres Interesser varetagne ligeoverfor denne enkelte Mand, fordi der ikke har været nogen bestemt Myndighed, hvem det egentlig paalaae i rette Tid at træffe Foranstaltninger i saa Henseende. Naar man i de forskjellige Byer, hvor saadanne Anlæg ere gjorte, seer de nye Gader, maa man virkelig forbauses; man kommer til gamle Byer og finder Gadeanlæg o. s. v., som ere uforklarlige, fordi man, da de anlagdes, havde saa overmaade stor Plads at raade over, men man forbauses endnu mere, naar man seer, at der paa saadanne Steder, hvor der endnu er Plads, anlægges Gader og Dvarterer paa den meest forkeerte Maade. Jeg mener derfor, at den Bestemmelse, der er optaget i § 20, og som nu er foreslaaet at skulle udgaae, netop bør bibeholdes, ja, jeg skulde endog ønske, at der maatte stee en Udvidelse i saa Henseende, og dersom jeg ikke faaer Bished om, at Udvalget til 3die Behandling vil foretage Noget i den Retning, vil jeg gjøre det. Jeg mener nemlig, at naar en Mand, der eier en saadan Mark, vil sælge den og udstykke den til Bebygning, skal Communen itide kunne faae Leilighed til at øve Indflydelse paa det hele Anlæg; Gieren bør ikke kunne sælge en enkelt Stump af Marken, hvorpaa nogle Bygninger kunne opføres paa en saadan Maade, at en fornustig Bebyggelse derved aldeles forhindres. Jeg boer selv i et saadant Dvarteer, jeg veed, hvilke Ulemper der kunne flyde af, at saadanne saa Bygninger opføres paa et Terrain, der senere skal give Plads til et heelt Gadeanlæg, hvorledes f. Ex. en Mark, der ligger meget høiere end de tilstødende Gader, aldeles ikke bliver udjev-

net, saa at man midt inde i Byen faaer en Skrænt, der i mange Henseender bliver farlig og hindrende for Forbindelsen. Da heller ikke Brolægningensarbejderne f. Ex. itide fremmes ved saadanne nye Anlæg, bliver det ogsaa en Hindring for Færdselen, og det bliver i mange Henseender trykkende, ikke blot for Beboerne i et saadant Dvarteer, men ogsaa for Byens øvrige Indvaanere. Jeg mener altsaa, at der er overordentlig god Anledning til ikke blot at bibeholde den Bestemmelse, som Paragraphen indeholder, men ogsaa til at udvide den saaledes, at der kan blive større Betryggelse med Hensyn til Anlægget af nye Dvarterer og Gader i eller ved Kjøbstæderne.

Hertz: Det, den ærede sidste Taler yttrede, var egentlig det, jeg havde istunde at sige; jeg kan stadfæste hans Ord i enhver Henseende, og maa derfor holde paa § 20, saaledes som den foreligger. Jeg skulde blot ønske, at der i dens Slutning blev tilføjet Noget om Brolægningen af de nye Gader og Veie, der opstaae rundt omkring i Byerne, thi den er særdeles trykkende, idet Beboerne i en saaledes udparcelleret Løste tidt, fordi der ikke før Udparcelleringen skete er taget Bestemmelse om Brolægningen, maa vade i Dynd i flere Aar, ja undertiden ere Veiene endog ganske ufremkommelige. Der er opstaaet mange Trætter og Processer mellem Communen og Beboerne, og imellem Politiet og Beboerne, alene fordi der ikke itide er taget Bestemmelser i saa Henseende; jeg maa derfor, som sagt, holde paa Paragraphen, som den staaer, samt anbefale, at der til 3die Behandling om muligt tilføies en nærmere Bestemmelse med Hensyn til Brolægningen.

Ordføreren: Jeg kan meget godt forstaae de 2de ærede sidste Talers Dissse om, at de Veie, der anlægges omkring i Kjøbstæderne, maae blive saa hensigtsmæssige som muligt og passe saa godt som muligt til de allerede bestaaende Veie og de Veie, der ønskes anlagte, men man maa dog ikke overse, at det er ubilligt, at den enkelte Mand, der vil bygge sig et Sted, og som er aldeles uinteressert i det øvrige Anlæg, skal betale en væsent-